

STRUČNI SKUP

KNJIŽNIČNI PODACI: INTEROPERABILNOST, POVEZIVANJE I RAZMJENA

28. – 29. studeni 2017.

RASPORED

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Zagreb, 2017.

Organizator skupa

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Koordinatorica stručnog skupa

Dr. sc. Dijana Machala

Organizacijski odbor

Dr. sc. Tatijana Petrić

Dr. sc. Tinka Katić

Dr. sc. Dijana Machala

Tanja Buzina, prof.

Dr. sc. Zagorka Majstorović

Marko Orešković, dipl. inf.

Sandi Antonac, dipl. oec.

Maja Priselac, dipl. novinar

Programski odbor

Dr. sc. Dijana Machala, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Tanja Buzina, prof., Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Dr. sc. Lobel Machala, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Dr. sc. Vesna Golubović, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Marko Orešković, dipl. inf., Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Dr. sc. Tamara Krajna, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

Dr. sc. Helena Markulin, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Mr. sc. Tomislav Murati, Hrvatsko katoličko sveučilište

Irena Kranjec, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Marijana Glavica, sistemski knjižničar, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Marko Tucakovć, prof., Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu

Stručni skup „Knjižnični podaci: interoperabilnost, povezivanje i razmjena“ organizira se u okviru 2. godišnje otvorene konferencije korisnika *Integriranog knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja Republike Hrvatske*

Stručni skup organiziran je uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske

UVODNIK

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu organizator je stručnog skupa „Knjižnični podaci: interoperabilnost, povezivanje i razmjena“, koji se od 28. do 29. studenoga 2017. održava u okviru 2. godišnje otvorene konferencije korisnika Integriranoga knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja Republike Hrvatske.

Cilj stručnog skupa je istaknuti značaj i ulogu knjižničnih podataka u kontekstu razvoja suvremenog digitalnog društva, digitalne znanosti, nacionalne e-infrastrukture te nacionalnog kulturnog i kreativnog područja. Knjižnice, kao i druge baštinske ustanove, u okviru svoje tradicionalne uloge izravni su proizvođači metapodataka o zabilježenom znanju. Osim standardiziranih podataka o knjižničnoj tiskanoj, vizualnoj, muzičkoj ili digitalnoj građi, knjižnice u svome poslovanju prikupljaju te izrađuju autorizirane podatke o autorima, nakladnicima, sekundarnim autorstvima te drugim subjektima i institucijama uključenim u procese proizvodnje znanja. Podaci o korištenju knjižničnih zbirki i kataloga te podaci o samim korisnicima kao i njihovim navikama i modelima pretraživanja, izvor su kreiranja suvremenih knjižničnih poslovnih politika i programa kao i razvojnih programa samih matičnih institucija. Po svojim karakteristikama podaci, koje izrađuju ili prikupljaju knjižnice, posjeduju sve značajke skupova velikih podataka: veličinu koja nadilazi obradu tradicionalnim programima i alatima, brzinu izmjena samih podataka te raznovrsnost podatkovnih i metapodatkovnih formata. Hipermedijalno okruženje te potrebe digitalne znanosti snažno inoviraju procese izravne produkcije podataka u knjižnicama, ali i otvaraju brojna pitanja kao što su primjerice pitanje upravljanja zaštitom i dugoročnom pohranom digitalnih podataka, pitanje prava na brisanje ili „zaborav“ osobnih podataka, prava na dijeljenje i ponovnu uporabu podataka, razvoj i upravljanje semantičkim ontologijama i skupom povezanih podataka, pitanja ulaganja u razvoj podatkovne, semantičke i procesne interoperabilnosti knjižničnih sustava kao i razvoja standarda i pravilnika u kontekstu zahtjeva semantičkog okruženja.

U tom cilju, želja nam je da ovaj stručni skup ukaže na važnost ulaganja i sustavnog razvoja standardiziranih podataka u području baštinskih ustanova te da se istaknu brojne mogućnosti njihove ponovne uporabe za potrebe digitalne znanosti, digitalnog gospodarstva i digitalnog društva uopće.

Stručni skup tematski je podijeljen je u šest tematskih cjelina, a program sadrži dvadeset i četiri stručna izlaganja, četiri radionice te šest

posterskih izlaganja. U kontekstu primjene *Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka* kao i noviteta u području knjižnične automatizacije, u prvoj tematskoj cjelini kontekstualiziraju se zahtjevi spram visokoškolskih knjižnica u cilju izgradnje nacionalne e-infrastrukture te provedbe digitalne transformacije. Pitanje interoperabilnosti odavno više nije samo tehničko pitanje, a izlaganja u drugoj tematskoj cjelini bave se otvorenim podacima i knjižničnim sustavima, pitanjima podatkovne, procesne i tehničke interoperabilnosti skupnih kataloga i knjižničnih sustava, mogućnostima semantičke interoperabilnosti baštinskih zajednica te rezultatima integracije knjižničnih podataka u *discovery* sustave. Treća i ujedno završna tematska cjelina prvog dana konferencije usmjerena je na pitanja *knjižničnih poslovanja u digitalnom kontekstu* u okviru koje će biti predstavljene usluge skupnoga kataloga Knjižnica grada Zagreba, mogućnosti suradnje nakladnika i knjižnica, iskustva razvoja knjižnično-informacijskog sustava knjižnica u okruženju, izvori i alati za izradu institucijskih bibliografija važnih za znanstveno vrednovanje znanstvenika i znanstvenih ustanova te naposljetku, ali nimalo manje važno uloga sistemskih knjižničara u visokoškolskim knjižnicama.

Program drugog dana konferencije odvija se paralelno na više lokacija. Stručni program otvaraju izlaganja o razvoju i primjeni standarda u području knjižničarstva, a poseban naglasak posvećen je metapodacima i načinu integracije metapodataka u kreiranju novog digitalnog znanja. Stručni dio završava tematskom cjelinom koja je namijenjena modelima i alatima za analizu podataka, odnosno mogućnostima dijeljenja knjižničnih podataka u okviru drugih sustava. Paralelno s programom stručnih izlaganja, u elektroničkoj učionici organizirana su izlaganja i radionice usluga koje svojim članicama pruža Integrirani knjižnični sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja Republike Hrvatske.

Sa zadovoljstvom možemo reći da je ovo prvi stručni skup koji je u cijelosti posvećen pitanjima sistemskog knjižničarstva u Hrvatskoj, a želja nam je da preraste u redovito godišnje multidisciplinarno savjetovanje o pitanjima automatizacije, informatizacije te digitalne transformacije knjižnica i drugih institucija koje baštine znanje. Vjerujemo da ulaganja u digitalnu transformaciju te razvoj digitalno zrelih baštinskih ustanova nema alternative, posebice u kontekstu razvoja digitalne znanosti i digitalnog društva.

Zahvaljujemo Ministarstvu kulture Republike Hrvatske na pruženoj potpori za organizaciju stručnog skupa.

Dr. sc. Dijana Machala
savjetnica za knjižnični informacijski sustav

Program

PRVI DAN KONFERENCIJE: 28.11.2017.

08:30 – 10:00 REGISTRACIJA

KNJIŽNICE U KONTEKSTU DIGITALNE TRANSFORMACIJE

Moderator: Dijana Machala

Mjesto održavanja: Malo predvorje NSK

10:00 – 10:15 Sveučilište u Zagrebu: Pozdravni govor

10:15 – 10:30 Ministarstvo kulture: Pozdravni govor

10:30 – 10:45 Ministarstvo znanosti i obrazovanja: Pozdravni govor

10:45 – 11:00 **Tatijana Petrić, NSK**

Skupni katalog Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja Republike Hrvatske

11:00 – 11:15 **Christian Motovsky, ExLibris**

The Future is Now: Discover Your Opportunity with Alma

11:15 – 11:30 **Marko Trošelj, AZOP**

Opća uredba o zaštiti podataka – Opći prikaz

11:30 – 12:00 PAUZA

INTEROPERABILNOST PODATAKA, SUSTAVA I PROCESA

Moderatori: Tanja Buzina, Tamara Krajna, Lobel Machala

Mjesto održavanja: Malo predvorje NSK

12:00 – 12:15 **Boris Bosančić, Boris Badurina, Kluk Giunio**

Otvoreni povezani podaci i knjižnični integrirani sustavi

12:15 – 12:30 **Dijana Machala, Marko Orešković**

Skupni katalog Nacionalne i sveučilišne knjižnice te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja Republike Hrvatske: problemska pitanja interoperabilnosti

12:30 – 12:45 **Ana Vukadin**

Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima: prema semantičkoj interoperabilnosti u baštinskim zajednicama

12:45 – 13:00 **Senka Tomljanović**

Analiza integracije knjižničnih podataka na primjeru *discovery* sustava

13:00 – 13:30 PAUZA

KNJIŽNIČNO POSLOVANJE U DIGITALNOM OKRUŽENJU

Moderatori: Marijana Glavica, Irena Kranjec, Marko Tucaković

Mjesto održavanja: Malo predvorje NSK

13:30 – 13:45 **Rajka Gjurković-Govorčin, Ivan Jelić, Hana Marčetić, Željka Caterina Čaldarević**

Katalog Knjižnica grada Zagreba: interoperabilnost, povezivanje i razmjena

13:45 – 14:00 **Jakov M. Vežić**

Potencijal suradnje nakladnika i knjižnica: mapiranje ONIX-a u MARC 21 i UNIMARC

14:00 – 14:15 **Aleksandra Adžić, Sonja Šuković**

Komunikacija između knjižničnih informacijskih sustava: razmjena bibliografskih podataka

14:15 – 14:30 **Marijana Glavica, Dobrica Pavlinušić**

Izvori i alati za bibliografiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu

14:30 – 14:45 **Jelena Bolkovac, Goran Zec, Tamara Krajna**

Uloga sistemskog knjižničara u visokoškolskoj knjižnici

DRUGI DAN KONFERENCIJE: 29.11.2017.

RAZVOJ I PRIMJENA STANDARDA

Moderatori: Tinka Katić, Helena Markulin

Mjesto održavanja: Seminarska dvorana

10:00 – 10:15 **Tanja Buzina**

Identifikacija entiteta WEMI u formatu MARC 21

10:15 – 10:30 **Elia Ekinović Micak**

Odabir usvojenih oblika imena osoba u globalnom okruženju

10:30 – 10:45 **Petra Pancirov**

Korporativna tijela u novom nacionalnom kataložnom pravilniku

10:45 – 11:00 **Lidija Jurić Vukadin**

Može li se postići nadzor nad primjenom UDK?

INTEGRIRANI KNJIŽNIČNI SUSTAV: KONFERENCIJA KORISNIKA I

Moderatori: Dijana Machala, Marko Orešković

Mjesto održavanja: Elektronička učionica

10:00 – 10:15 **Dijana Machala**

Kvantitativni i kvalitativni pokazatelji Integriranog knjižničkog sustava

- 10:15 – 10:30 **Vesna Golubović, Mario Krajna, Jakob Sobota**
Kvalitativna analiza semantičke interoperabilnosti zapisa o primjercima: uloga Nacionalne i sveučilišne knjižnice
- 10:30 – 11:00 **Vesna Mravunac, Lobel Machala**
Preuzimanje bibliografskih zapisa iz distribuiranih kataloga (radionica)
- 11:00 – 11:30 **Ivan Miočić**
Polja za povezivanje u bibliografskim zapisima u formatu MARC 21 te polje za povezivanje u integriranom knjižničnom programu Aleph (radionica)

11:30 – 12:00 PAUZA – POSTERSKA IZLAGANJA

- Marko Orešković:** *Start-up* paket Integriranog knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja Republike Hrvatske
- Irena Galić Bešker:** Specifičnosti bibliografskog opisa stare omeđene građe prema ISBD-u i formatu MARC 21
- Dijana Machala:** Sistemsko knjižničarstvo: *hype* ili nužnost
- Filip Pšenica:** Rezultati pokretanja servisa za slanje podsjetnika u modulu Cirkulacije
- Sandra Perić, Mirjam Lopina, Božana Krajinović, Roko Pešić, Dalija Horaček, Martina Đurđek Stričević, Marina Igreg:** Istraživanje prikladnosti bibliografskih podataka iz elektroničkih časopisa za obradu u Hrvatskoj nacionalnoj bibliografiji – Niz B
- Andrea Rendulić, Marija Prlić, Gordana Tatalović, Lobel Machala:** Interoperabilnost podataka iz obrasca Zahtjeva za izradom CIP zapisa i podataka iz bibliografskog zapisa u formatu MARC 21

METAPODACI U KONTEKSTU

- Moderatori:* Tamara Krajna, Vesna Golubović, Tomislav Murati
Mjesto održavanja: Seminarska dvorana
- 12:00 – 12:15 **Ivana Majer**
Sanjaju li knjižničari strojno razumljive bibliografske zapise? MeSH na putu prema povezanim podacima
- 12:15 – 12:30 **Ljiljana Jertec, Karolina Holub**
Semantička interoperabilnost zapisa ocjenskih radova u Dabru
- 12:30 – 12:45 **Jelena Paurić, Marija Prlić**
Metapodaci u mrežnoj prodaji knjiga

- 12:45 – 13:00 **Vesna Vlašić Jurić, Marija Perkec**
Integracija digitalnih podataka iz distribuiranih izvora na primjeru izgradnje virtualne izložbe *Crteži Huga Conrada von Hötzendorfa*

INTEGRIRANI KNJIŽNIČNI SUSTAV: KONFERENCIJA KORISNIKA II

- Moderator:* Tanja Buzina
Mjesto održavanja: Elektronička učionica
- 12:00 – 12:30 **Suzana Dimovski, Katarina Tuškan**
Uloga normativne baze predmetnih odrednica u kontroli i razmjeni podataka u bibliografskom okruženju (radionica)
- 12:30 – 13:00 **Anita Marin, Sonja Pigac**
Ključni knjižničari u modulu Katalogizacije (radionica)
- 13:00 – 13:30 PAUZA

DIGITALNI PODACI I NOVO ZNANJE

- Moderatori:* Tamara Krajna, Vesna Golubović, Tomislav Murati
Mjesto održavanja: Seminarska dvorana
- 13:30 – 13:45 **Irena Kranjec, Alen Vodopijevac, Marijana Glavica**
Istraživački podaci, otvorena znanost i knjižnice
- 13:45 – 14:00 **Ivan Kapec, Krunoslav Peter**
Nestandardizirani podaci u standardiziranom kontekstu: primjena programskoga jezika Awk u cilju sintaktičke interoperabilnosti podataka
- 14:00 – 14:15 **Lobel Machala**
Hrvatska nacionalna tekuća bibliografija i CIP program kao izvor analitičkih podataka o hrvatskom nakladništvu u realnom vremenu
- 14:15 – 14:30 **Anita Katulić**
Normativna baza imena u kontekstu nove Uredbe o zaštiti osobnih podataka

ZAKLJUČENJE SKUPA

- Mjesto održavanja:* Seminarska dvorana
- 14:30 – 15:00 Izvještaji moderatora o zaključcima tematskih cjelina